

Іван Багряний «Тигролови» аналіз

Перша назва роману: «Звіролови» — написано за 14 днів.

Рік: 1944

Літературний рід: епос

Жанр «Тигролови»: пригодницький роман

Тема «Тигролови»: зображення трагічної долі людини-особистості в радянському тоталітарному режимі.

Ідея «Тигролови»: перемога добра над злом; за будь-яких обставин потрібно залишатися Людиною.

Головні герої «Тигролови»: Григорій Многогрішний — молодий український інженер-авіатор, родина Сірків — Денис Сірко, Сірчиха та їх діти Гриць та Наталка, майор НКВС Медвин .

Проблематика роману «Тигролови» — це питання співвідношення добра й зла, морального вибору; збереження людяності, справедливості, патріотизму; взаємини особистості з владою.

Проблематика «Тигролови»:

- виживання людини в умовах жорстокого терору;
- боротьби добра і зла;
- справедливості й кари;
- морального вибору;
- волі до життя і цілеспрямованості;
- відносин людини і природи;
- родинних взаємин і кохання;
- вічності давніх традицій предків.

Композиція «Тигролови»: дві частини, разом дванадцять розділів.

Сюжет «Тигролови»

Сюжетна канва роману побудована навколо двох постатей — Григорія Многогрішного і майора НКВС Медвина. Їх двобій — це боротьба Людини із світом півми і пекла. Автор, як очевидець, змальовує страшні картини знущання над людьми, приниження їх людської гідності, насильства,

приреченості на забуття в пеклі концтаборів. Юнак тікає з ешелону смерті — і в сотень інших арештантів піднімається дух, з'являється надія хоч не на порятунок, а на помсту своїм мучителям. Блукає в нетрях у пошуках порятунку й безпечного місця — і рятує дівчину-мисливця від розлюченої ведмедиці, хоча сам був на межі смерті від фізичного виснаження. Користується гостинністю українського роду Сірків із Зеленого Клину — і стає їм за сина та брата, партнера у полюванні. Закохується в Наталку, страждає, але приховує свої почуття, щоб не наражати дівчину на небезпеку, — і дає їй врешті-решт омріяне щастя взаємної любові.

Сюжетні лінії: Пригодницька (життя Григорія Многогрішного); Сталінські репресії (уривчаста).

Тематичні пласти роману: трагедія України; вплив сталінських репресій на долю людини (інженера-авіатора Григорія Многогрішного); жорстокість тих, хто чинить беззаконня; побут і традиції українців — переселенців на Далекий Схід; романтичне кохання Наталії (з родини Сірків) і Григорія.

«Тигролови» мають усі прикмети пригодницького роману: персонажі розділені на позитивних і негативних; захоплюючий сюжет; мисливські пригоди; кохання до дівчини, яка зросла в умовах дикої природи; happy end — щасливий кінець. Життєвий принцип Григорія Многогрішного — «Ліпше вмирати біжучи, ніж жити гниючи»

«Тигролови» критика

Цим твором, на думку Юрія Шевельова, Іван Багряний утвердив саме «український пригодницький роман, український своїм духом, усім спрямуванням своїх ідей, почуттів, характерів». Основним композиційним принципом, за яким побудовано роман, є принцип дихотомії, тобто сюжетні лінії розгортаються паралельно, протиставляються і зіставляються. Григорію Многогрішному протистоїть майор НКВС Медвин, цей новітній тигролов, який переслідує волелюбного українського юнака, не прирученого тоталітарним режимом «тигра». Григорій — правнук гетьмана Дем'яна Многогрішного (1668-1672), який боровся проти окупації України

московськими царями, через що його заслали на каторгу до Сибіру. У такий спосіб романіст підкреслює спадкоємність волелюбних ідей українців і головного героя, коріння якого сягають часів Запорозької Січі. Образ Григорія Многогрішного набуває символічного значення: він уособлює нескорену й волелюбну Україну, кращі сини якої борються за її незалежність. Уже в зав'язці «Тигролови» змальовано два експреси, які мчаться сибірськими просторами. Ці поїзди автор порівнює з драконами. Один із них («шістдесят вагонів-коробок — шістдесят суглобів у дракона») — це «ешелон смерті», яким везуть на каторжні роботи в'язнів. Серед них і Многогрішний, який на ходу вистрибує з вагона і цим сміливим вчинком вселяє в серця численних в'язнів надію, що зі сталінським режимом можна й потрібно боротися. Другий ешелон — комфортабельний експрес — віз партійну еліту, ударників, інженерів, авіаторів, прокурорів, військових, працівників «революційної законності», які чинили беззаконня, одне слово, «відповідальних товаришів». Отже, існує два світи в одній державі — світ репресій, пекла, мук, пітьми і світ ілюзорного раю, примарного вільного життя. Так вимальовується антилюдяний образ радянської імперії

Назва твору є символічною. Змінивши її з початкової «Звіролови» на «Тигролови», Іван Багряний суттєво поглибив змістові акценти розповіді. Тигр — один з наймогутніших і найнебезпечніших диких звірів. Родина Сірків, живучи в єдності з навколишньою природою, навчилася приборкувати цих тварин. Автор стверджує мужність, фізичну та моральну силу Сірків, представників українського народу, їхню здатність перемагати найтяжчі обставини. Через мотиви втечі й «польованої людини» образ Григорія Многогрішного також асоціюється з цим сильним, сміливим і вільнолюбним диким звіром. Іван Багряний показує становлення «нового українця», який зможе здолати дракона і таким чином вибороти право свого народу на майбутнє. Нащадок козацької шляхти (предок Григорія — гетьман Дем'ян Многогрішний) вступає у боротьбу і вбиває новітнього тигролова, уособлення радянської імперської системи майора Медвина.

Символіка назви роману «Тигролови» Родина Сірків полює на тигрів. Тигр — символ тайги. В умовах тоталітарного режиму людина полює на людину.

https://www.youtube.com/watch?v=kbkwEeJAUUY&ab_channel

https://www.youtube.com/watch?v=h1CNPIGzkJ8&ab_channel

https://www.youtube.com/watch?v=jitLbsG2A08&ab_channel

https://www.youtube.com/watch?v=WcO30uuA8js&ab_channel